

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Psihologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOPATOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 415	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	1.	NPP 2025/2026	
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof. dr. Sabina Alispahić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: prof.dr.sabina.alispahic@gmail.com Telefon: 033 253 174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Emina Sinanović, asistentica			
	Kontakt podaci	Kabinet: 156 E-mail: sinanovic.emina27@gmail.com Telefon: 033 253 145	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 Vježbe: 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se sadržajno nadovezuje na kolegij Uvod u psihopatologiju te proširuje znanja o kliničkim karakteristikama, etiologiji, dijagnostičkim kriterijima i osnovnim principima tretmana odabranih poremećaja. Studenti se upoznaju s poremećajima ličnosti, seksualnim disfunkcijama, rodnom disforijom, parafilčnim poremećajima, poremećajima sa somatskim simptomima, poremećajima hranjenja, psihotičnim poremećajima, poremećajima vezanim uz traumu i stresor te disocijativnim poremećajima.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je osposobiti studente za razumijevanje, prepoznavanje i osnovnu diferencijaciju psihičkih poremećaja kroz primjenu teorijskih znanja i kliničkih kriterija, uz razvijanje profesionalnog i etičkog pristupa radu s osobama koje imaju psihološke poteškoće.				
SDG (cilj održivog razvoja)	Kolegij doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, posebno u oblasti zdravlja i blagostanja (SDG 3) te smanjenja nejednakosti (SDG 10), kroz razvijanje osjetljivosti za pitanja mentalnog zdravlja, stigme i društvene uključenosti.				
Ishodi učenja	Znanja: Studenti stječu znanja o odabranim psihičkim poremećajima, njihovoj simptomatologiji, etiologiji i dijagnostičkim kriterijima. Upoznaju savremene pristupe procjeni i tretmanu psihopatoloških stanja. Vještine: Studenti razvijaju vještine prepoznavanja i razlikovanja psihopatoloških simptoma te analize kliničkih slučajeva. Osposobljavaju se za primjenu osnovnih principa kliničke procjene i profesionalne komunikacije. Kompetencije: Studenti će biti kompetentni za razumijevanje i osnovnu interpretaciju psihopatoloških fenomena u profesionalnom radu. Razvijaju etičan i odgovoran pristup radu s osobama koje imaju psihičke poteškoće.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod i plan predavanja
2.	
3.	Poremećaji ličnosti
4.	
5.	Poremećaji ličnosti
6.	
7.	Seksualne disfunkcije
8.	
9.	Rodna disforija
10.	
11.	Parafilni poremećaji
12.	
13.	Poremećaji sa somatskim simptomima i srodni poremećaji
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata
16.	
17.	Poremećaji hranjenja i jedenja
18.	
19.	Poremećaji hranjenja i jedenja
20.	
21.	Poremećaji iz spektra shizofrenije i drugi psihotični poremećaji
22.	
23.	Poremećaji iz spektra shizofrenije i drugi psihotični poremećaji
24.	
25.	Poremećaji vezani uz traumu i stresor
26.	
27.	Disocijativni poremećaji
28.	
29.	Završna razmatranja i evaluacija nastave
30.	
31.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
32.	
33.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
34.	
35.	
36.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna nastava; Analiza studija slučaja; Rad u grupi.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>2.</td><td>Analiza studije slučaja na vježbama</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: kroz analizu studija slučaja na vježbama, polaganjem polusemestralne provjere znanja te izlaskom na završni ispit. <i>Napomena:</i> U osmoj sedmici studenti pristupaju polusemestralnoj provjeri znanja, a ostvareni bodovi ulaze u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za uspješno završavanje predmeta je položen završni ispit. Konačna ocjena formira se na osnovu bodova ostvarenih na završnom ispitu, kojima se pridružuju bodovi iz ostalih aktivnosti tokom semestra.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna provjera znanja	20	20	2.	Analiza studije slučaja na vježbama	30	30	3.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Polusemestralna provjera znanja	20	20																		
2.	Analiza studije slučaja na vježbama	30	30																		
3.	Završni ispit	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																				
Literatura	Obavezna: 1) Američka psihijatrijska udruga (2014). <i>Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (DSM 5)</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap (odabrana poglavlja). 2) Materijali sa predavanja i vježbi. Dodatna: Arbanas, G., Jambrošić Sakoman, A., Kulenović Somun, A., Paštar, Z., Periša, A., Savić, A., Slukan, T. (2025). <i>Pedofilija i seksualno nasilje nad djecom</i>. Zagreb: Klinika za psihijatriju Vrapče. Begić, D. (2014). <i>Psihopatologija</i>. Zagreb: Medicinska naklada. Delić, A., Hrutić, M., Perić, N. i Šabović, J. (2012). <i>Priručnik psihosocijalne intervencije za osobe oboljele od shizofrenije</i>. Tuzla: Duero d.o.o. Dutton, K. (2012). <i>The wisdom of psychopaths</i>. Canada: Doubleday.																				

	Hall, W. (2012). <i>Vodič za skidanje sa psihijatrijskih lijekova: pristup smanjenja štete</i>. Sarajevo: Metanoia. Kecmanović, D. (1992). <i>Kako živjeti sa shizofrenim bolesnikom</i>. Sarajevo: Uniprint. Mason, P.T. i Kreger, R. (2003). <i>Prestanite hodati po ljuskama jajeta</i>. Zagreb: Jesenski i Turk. Neala Ambrosi-Randić, N. (2004). <i>Razvoj poremećaja hranjenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Singer Kaplan, H. (2003). <i>Psihoterapija poremećaja seksualne želje: problemi spolnog funkcionisanja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Šljivo, S. i Alispahić, S. (2023). Seksualno zadovoljstvo: efekat interakcije spola i dobi na bosanskohercegovačkom uzorku. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu-Filozofski fakultet, <i>Zbornik radova, 7. Sarajevski dani psihologije</i>, 235-251. Šljivo, S., i Alispahić, S. (2023). Dysfunctional Beliefs about Sexual Intercourse: Interaction Effects of Sex and Age on the Bosnian Sample. <i>Epiphany</i>, 16 (1), 66-78. Treasure, J., Schmidt, U. i Van Furth, E. (2009). <i>Poremećaji ishrane</i>. Beograd: Medicinska knjiga.
Napomene	Nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa. Planirano je da dio vježbi uključuje posjete relevantnim institucijama s kojima Fakultet ima potpisane memorandume o saradnji. Također, prema potrebi, u okviru vježbi bit će organizovana gostujuća predavanja stručnjaka iz prakse.